

La grandesa dels arxius petits: Begur i Sils com a exemple

A PARTIR D'UN CONCEPTE AMPLI I TOTALITZADOR de cultura, als municipis que ens ocupen s'ha procurat d'estructurar la política cultural a través de l'arxiu municipal. Amb això hauríem d'aclarir que l'objectiu nuclear del projecte és l'aplegament, conservació i difusió del patrimoni documental. Partint d'aquí hem encetat tota la condimentació necessària per activar culturalment el municipi. És obvi que, com a principi bàsic, el desenvolupament del projecte requereix una decidida voluntat política, amb la consegüent aportació de recursos.

Begur i Sils són dues poblacions de menys de 4.000 habitants. La fórmula aplicada d'activació cultural en els dos municipis difereix, en ocasions, únicament en els mètodes, atenent les diferències de caràcter i tarannà entre una població costanera i una altra de l'interior. En tot cas, dins l'àmbit purament arxivístic, la tasca de conscienciació de la població per tal de garantir la salvaguarda de patrimonis documentals de caràcter personal i patrimonial ha estat idèntica, per bé que amb uns resultats desiguals (molt més favorables en el municipi de Begur). D'entrada, i com és lògic, la tasca prioritària a fer fou la d'organitzar els fons documentals, que es trobaven, en ambdós casos, en una situació lamentable, excepte una part de la documentació de l'Ajuntament de Begur que havia rebut una primera intervenció efectuada per l'Arxiu Comarcal de la Bisbal. Posteriorment s'ha imposat la tasca de difusió dels fons documentals, amb estratègies tan reeixides com l'organització de les exposicions «La Història de Sils a través de l'Arxiu Municipal» (1995) i «La Història de Begur a través de l'Arxiu Municipal» (1996). Amb l'organització d'exposicions de documents històrics dels arxius municipals es pretenia il·lustrar la importància dels seus fons i, alhora, fer difusió dels serveis que ofereixen i de l'interès que té la seva consulta per a l'estudi de la història dels municipis. Aquestes exposicions estaven dirigides al públic en general, però també s'oferiren visites guiades, destinades sobretot a la població escolar.

Hem de dir que tant l'Arxiu Municipal de Sils com el de Begur disposen dels seus corresponents inventaris, inclosos en els llibres *Introducció a la Història de Sils. El patrimoni documental: inventari de l'Arxiu Municipal* (1988) i *Arxius i recerca històrica. L'Arxiu Municipal de Begur* (1994). A les exposicions esmentades, podem afegir-n'hi unes altres: «Evolució i realitat d'un poble en imatges» (Sils, 1997), acompanyada d'un opuscle, amb la qual es proposava un viatge

mitjançant les imatges; i «La targeta postal i Begur» (1998). En ambdós casos, l'objectiu final era la potenciació de l'Arxiu d'Imatges.

Un esforç permanent de l'arxiu ha de ser fer-se present a la vida del municipi. El coneixement del centre i de les seves funcions per part de la població exigeix una tasca continuada, atès que en aquest context es manifesta amb massa freqüència la ignorància de la ciutadania. Sens dubte, es tracta d'un procés lent, laboriós i sovint desagraït; amb tot, l'assoliment de l'objectiu final —conservació i difusió dels fons documentals— pot garantir la pervivència de la memòria col·lectiva. Una fórmula d'aplicació indispensable per fomentar la conscienciació de la ciutadania és el treball amb la població escolar. La història local és un àmbit d'estudi a partir del qual es pot articular un mètode molt vàlid d'ensenyament de la història, ja que configura l'element primari i més identificador de l'estudiant amb el seu entorn. Els arxius locals són, indubtablement, les eines bàsiques per poder posar en funcionament qualsevol mètode d'ensenyament de la història local, ja que, a partir de la documentació que conserven, els alumnes tindran al seu abast els elements d'anàlisi indispensables per assolir una visió històrica del seu entorn, que facilitarà la comprensió de fenòmens històrics de caràcter global. De fet, l'apropament del document a l'alumne es pot concretar de maneres diverses: tallers d'història, exposicions o visites comentades a l'arxiu, entre moltes altres.

En definitiva, els municipis de Begur i Sils han fet una clara aposta cultural que té en l'arxiu municipal el seu instrument coordinador. La trajectòria d'una dècada avala el projecte i l'estratègia.

Lluís Costa
Arxiver municipal de Begur i de Sils